

CCAR and HUC-JIR
Joint Commission for Sustaining Rabbinic Education

Sefirah Study

Portraits of the Holy Land: Antiquity to the Present
April 25 – June 13, 2005

Week 4 – Intro
Brit Bein ha'Betarim:
The Divine Promise to Israel of Nationhood and Land –
A Biblical and Rabbinic Perspective
Dr. Ben Hollander

As we well know, Zionism has meant many things to many people. For Herzl, it addressed the Jew facing the modern world, while for Ahad Ha-am it addressed Judaism facing the modern world; for Jabotinsky it was a "wall of fire" protecting the Jewish people, while for Buber it was a means through which that people's light emanated to the nations.

But of course the first Zionist was Abraham—or maybe Terach!—and the first Zionist Congress was convened by God and attended by Abraham that congress was the *Brit Bein Habetarim*, in which the platform of Biblical Zionism was established.

Our goal will be to explore that platform, through the prism of midrash and parshanut, and seek its guidance for these fateful days in which the nation that dwells in Zion and, by extension, the Jewish people finds itself.

Study Materials:

1. Bereshit Chapter 15
2. Bereshit Rabbah “אֲנֹכִי מִגֵּן”
3. Rashi and Ramban:
 - a. Rashi on “**After these things...**” (Genesis 15:1)
 - b. Rashi on “*vayashev*” and Ramban on “*vayashev otam*”
4. Ramban

Study Questions:

1. What question of logic are these 3 midrashim addressing? (Consider the events of the previous chapter.)
2. Each midrash suggests that Abraham's fear was in a certain realm. Try to pinpoint the respective realms in a single word. Cite a modern example of each.
3. The midrashim are the source for this Rashi. How it is a good example of how Rashi works with his sources.
4. What change does Rashi make in the wording of the midrash through which he raises a moral question that is different from that raised by the midrash?
5. Reflecting on verses 5-8, what do you make of...
 - a. God's promise of _____ (verse 5)
 - b. Abraham's response: (verse 6)
 - c. God's promise of _____ (verse 7)
 - d. Abraham's response: (verse 8)
6. What problem of logic is created by Abraham's response in verse 8, and how does the following Rashi attempt to solve it? (Rashi on verse 6 "v'he'e'min baShem" and "vayachsveha lo Tzedakah" but skip the first part of this second Rashi and only do the devar acher)
7. What is the textual basis for Rashi's answer? Formulate the answer in contemporary terms.
8. v. 11 (Rashi "vayashev") (Ramban "vayashev otam")
9. Why do Rashi and Ramban feel compelled to explain the swooping down of the vulture and Abraham chasing it away, symbolically?

10. Fill in the following chart (the chart on pg. 151 of Leibowitz Studies in Bereshit)

	The bird of prey	The carcasses	Abraham
Rashi:			
Ramban:			

11. How could each parshan argue that his perush is more in keeping with the context of the chapter? Which do you find more convincing?
12. In sum, each parshan feels that when God makes the covenant with Abraham for nationhood, Land and peoplehood, He conveys to the patriarch, via the vulture that he needs to chase away, the most crucial challenge that his people will face in the course of their history. What is that challenge according to Rashi, and what is it according to Ramban? How does each play out today?
13. Sum up the central characteristics and challenges of Zionism according to this chapter with the midrashim and perushim that we've studied.

Bereshit Chapter 15:**בראשית פרק טו**

א אחר | הדברים האלה היה דבר-יהוה אל-אברהם במחזה לאמר אל-תירא אברהם אנכי מגן לך שכרף הרבה מאד: ב ויאמר אברהם אדני יהוה מה-תתן-לי ואנכי הולך עריירי ובן-משק ביתי הוא נמשק אליעזר: ג ויאמר אברהם הן לי לא נתתה זרע והנה בן-ביתי יורש אתי: ד והנה דבר-יהוה אליו לאמר לא יירשך זה פיאם אשר יצא ממעיך הוא יירשך: ה ויצא אתו החוזה ויאמר הבט-נא השמימה וספר הכוכבים אסתוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך: ו והאמן ביהוה ויחשבה לו צדקה: [שש] ז ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את-הארץ הזאת לרשתה: ח ויאמר אדני יהוה במה אנדע פי אירשנה: ט ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותור וגזל: י ויקח-לו את-כל-אלה ויבתר אתם בתוך ויתן איש-בתרו לקראת רעהו ואת-הצפר לא בתר: יא וירד העיט על-הפגרים וישב אתם אברהם: יב ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על-אברהם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו: יג ויאמר לאברהם ידע תדע כי-גר | יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה: יד וגם את-הגוי אשר יעבדו בן אנכי ואחרי-כן יצאו ברכש גדול: טו ואתה תבוא אל-אבתיך בשלום תקבר בשיבה טובה: טז ודור רביעי ישובו הנה כי לא-שלם עון האמרי עד-הנה: יז ויהי השמש באה ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה: יח ביום ההוא כרת יהוה את-אברהם ברית לאמר לזרעך נתתי את-הארץ הזאת מנהר מצרים עד-הנהר הגדל נהר-פרת: יט את-הקיני ואת-הקניזי ואת הקדמוני: כ ואת-החתי ואת-הפרזי ואת-הרפאים: כא ואת-האמרי ואת-הכנעני ואת-הגרגשי ואת-היבوسی:

Bereshit Rabbah – ד"ה ד אנכי מגן (וילנא) פרשה מד

1) R. Levi said: It was because Abram was apprehensive and said: Perhaps there was among the people I killed one righteous or god-fearing man. This may be compared to a man who was passing by a king's orchard. He saw a bundle of thorns and went down and took them. The king happened to be looking and saw him. Whereupon he hid them behind him. The king said to him: Why are you hiding them from me? I would have needed labourers, in any case, to clear them. Now that you have done so, come and take your due. In like manner, the Holy One blessed be He said to Abram: Those people you slew were like cut up thorns, as it is written: "And the people shall be as the burnings of lime, as thorns cut up, shall they be burned in fire" (Isaiah 33, 12).

2) R. Levi gave another interpretation: It was because Abram was apprehensive and said: Perhaps the sons of those kings I slew will gather together an army and make war against me: Said the Holy be blessed He to him: "Fear not, I am thy shield." Just as a shield can withstand all the swords that strike it, so even if all the nations of the world gather together against you, I shall fight them.

3) The Rabbis gave one interpretation: It was because Abram was apprehensive and said: I went into the fiery furnace and was saved; I went do battle with the kings and was saved. Perhaps I have already used up all my reward in this world, and there will be nothing left for me in the hereafter. Said the Holy One blessed be He to him: "Fear not, I am thy shield." All I did for you in this world, I did gratuitously for you; but your reward is stored up in the hereafter — "thy reward is exceeding great." This idea is contained in the following verse (Psalm 3, 20) : "Oh how great is Thy goodness., which Thou hast laid up for them that fear Thee."

א) אנכי מגן לך, רבי לוי אמר תרתי, ורבנן אמרי חדא, ר' לוי אמר לפי שהיה אבינו אברהם מתפחד ואומר תאמר אותן אוכלסין שהרגתי שהיה בהם צדיק אחד וירא שמים אחד, משל לאחד שהי' עובר לפני פרדסו של מלך ראה חבילה של קוצים וירד ונטלה והציץ המלך וראה אותו התחיל מטמן מפניו א"ל מפני מה אתה מטמן כמה פועלים הייתי צריך שיקושו אותה עכשיו שקששת אותה בא וטול שכר כך אמר הקב"ה לאברהם אותן אוכלסין שהרגת קוצים כסוחים היו, הדא הוא דכתיב (ישעיה לג) והיו עמים משרפות סיד קוצים כסוחים,

ב) רבי לוי אמר אוחרי לפי שהיה אבינו אברהם מתפחד ואומר תאמר אותן המלכים שהרגתי שבניהם מכנסין אוכלסין ובאים ועושים עמי מלחמה, אמר לו הקב"ה אל תירא אנכי מגן לך, מה המגן הזה אפילו כל החרבות באות עליה היא עומדת כנגדן כך את אפי' כל עובדי כוכבים מתכנסין עליך נלחם אני כנגדן,

ג) ורבנן אמרי חדא לפי שהיה אבינו אברהם מתפחד ואומר ירדתי לכבשן האש ונצלתי, ירדתי למלחמת המלכים ונצלתי, תאמר שנתקבלתי שכרי בעולם הזה ואין לי כלום לעתיד לבא, אמר הקב"ה אל תירא אנכי מגן לך וכל מה שעשיתי עמך בעולם הזה חנם עשיתי עמך אבל שכרך מתוקן לעתיד לבא, שכרך הרבה מאד היך מה דאת אמר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך.

Rashi:

“After these things...” After he had been vouchsafed the miracle of his slaying of the kings, he was worried and said: “Perhaps I have, in this way, received my due for all my righteous acts.” Because of this, the Omnipotent said to him: “**Fear not Abram!** I am thy shield” from punishment, ensuring that you will not be punished for all the lives you have taken. As for your concern over your reward—“thy reward shall be exceeding great.”

רש"י בראשית פרק טו פסוק א

(א) אחר הדברים האלה - כל מקום שנאמר אחר סמוך, אחרי מופלג. אחר שנעשה לו נס זה שהרג את המלכים והיה דואג ואומר שמא קבלתי שכר על כל צדקותי, לכך אמר לו המקום אל תירא אברם אנכי מגן לך מן העונש שלא תענש על כל אותן נפשות שהרגת, ומה שאתה דואג על קבול שכרך, שכרך הרבה מאד:

והאמין בה' - לא שאל לו אות על זאת, אבל על ירושת הארץ שאל לו אות ואמר לו במה אדע:

וישב - לשון נשיבה והפרחה, כמו (תהלים קמז יח) ישב רוחו, רמז שיבא דוד בן ישי לכלותם, ואין מניחין אותו מן השמים עד שיבא מלך המשיח:

Ramban

“Fear not”—He was apprehensive of two things: the kings, lest their armies or successors should outnumber him and overwhelm him in a second round, or that he would die without leaving an heir. God therefore promised him that He would shield him from them and he would yet receive an exceeding great reward for walking with Him.

רמב"ן בראשית פרק טו אל תירא אברם - היה מתירא משני דברים, מן המלכים פן ירבו צבאותם עליו, הם או העומדים תחתם, ובמלחמה ירד ונספה, או יומו יבא למות בלא זרע, והבטיחו כי הוא יהיה מגן בעדו מהם, ועוד יהיה שכר לכתו עם ה' הרבה מאד:

וישב אותם - נרמז לו כי יבאו העמים לבטל הקרבנות וזרע אברהם יבריהם: